

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10579

Tarih : 19.02.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24663

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **19.02.2025**

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

31 Mart 2024 yerel seçimlerinde yüzde 55,48 oranla Van Büyükşehir Belediye Eş Başkanı olarak Neslihan ŞEDAL ve Abdullah ZEYDAN seçilmiştir. Eş başkanların mazbata almasının ardından, 15 Şubat 2025 tarihinde Van Büyükşehir Belediyesi'ne hava destekli operasyonla baskın düzenlenmiş ve seçilmiş eş başkanlar hukuka aykırı gerekçelerle görevden alınmıştır. 14'te 14 yapan Van halkının iradesine hukuki olmayan gerekçelerle kayyım atanmıştır.

15.02.2025 tarihinde gece saatlerinde belediye içinde olan halka, hiçbir çağrı yapılmadan belediye eş başkanları ile beraber yüzlerce kişi darp edilerek, gazeteciler yerde sürüklenerek ters kelepçe ile gözaltına alınmıştır. Barışçıl protesto hakkını kullanan yurttaşlara yönelik sert polis müdahaleleri gerçekleşmiş, plastik mermi ve biber gazı kullanılmıştır. Belediye binasına yapılan baskında orantısız güç kullanıldığı, belediye binasının zorla boşaltıldığı ve kamu görevlileri tarafından vatandaşlara fiziksel şiddet uygulandığına dair görüntüler sosyal medyada da yer almıştır. Ayrıca Van Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atanır atanmaz ilk yapılan icraat belediyeye asılan kayyım borçlarını içeren afişi kaldırtmak olmuştur.

Kayyım uygulaması, seçmen iradesinin yok sayılması ve yerel demokrasinin işleyişine müdahale edilmesi nedeniyle toplumda büyük bir tepkiye yol açmaktadır. 2016'dan bu yana defalarca uygulanan kayyım politikaları, halkın demokratik tercihlerine karşı hukuki olmayan kararların arttığını göstermektedir.

Hukuka aykırı bir şekilde Neslihan ŞEDAL ve Abdullah ZEYDAN'ın görevden uzaklaştırılmasının ardından atanan kayyım haberinden sonra demokratik protesto hakkını kullanmak isteyen halka, kolluk güçleri tarafından küfürler ve hakaretler şeklinde işkence edildiği sosyal medyada da yer almıştır. Gözaltına alınan kişilere gözaltı işlemleri sırasında ve gözaltında tutulurken, insanlık onuruna aykırı şekilde kötü muamele yapıldığı yine basına

yansımıştır. Ayrıca gözaltında tutulan kişilerden avukat talebinde bulunanlar bekletilmiş, talepte bulunmayanlar ise yanlarında avukat olmaksızın ifadeleri alınarak işlemleri yapılmıştır. Hukuka aykırı bu uygulamalar avukatların tuttuğu tutanaklarda bulunmaktadır. 15.02.2025 tarihi itibarıyla gözaltına alınan ve hala gözaltında tutulan şahısların hak ihlallerine maruz bırakıldıkları kaygıları mevcuttur. DEM Parti milletvekillerine yapılan fiziki saldırı ve tehditler sırasında Van Belediyesi eş başkanı Neslihan ŞEDAL yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Ayrıca Van'da plakasız araçların gözaltı aracı olarak kullanıldığı ve yurttaşları darp ederek gözaltına aldığına dair görüntüler sosyal medyaya yansımıştır. Cebinde taş taşıyarak halkı kışkırtma eyleminde bulunan ve kadınlara küfür ederek Van'da dolaşan polisler çekim yapıldığı görünce yüzünü saklayıp kaçmaya başlamıştır.

Van 'da yüzü maskeli olduğu için kimlikleri tespit edilemeyen resmî görevliler tarafından yapılan işkence, ulusal ve uluslararası mevzuatla mutlak olarak yasaklanmış bir insanlık suçudur. Daha önce de birçok yerde yaşanan işkence vakaları, kolluk personelinin sistematik olarak işkence ve kötü muamele yasağını ihlal ettiğini göstermektedir.

Zaman kaybetmeksizin, tutuklanan ve hala gözaltında olan yurttaşların serbest bırakılması, işkence suçunu işleyen polislerin ve sorumlu amirlerin hakkında gerekli yasal işlemlerin başlatılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 15 Şubat 2025 tarihinde Van Büyükşehir Belediyesi'ne yapılan baskında hangi yasal gerekçelerle plastik mermilerle baskın gerçekleştirilmiştir?
2. Belediye binasına girilmesi sırasında biber gazı, plastik mermi ve orantısız güç kullanımıyla ilgili emri kim ya da kimler vermiştir?
3. Van Büyükşehir Belediyesine yapılan baskın sırasında gözaltına alınan toplam yurttaş sayısı kaçtır? Bunlardan kaç çocuktur? Gözaltında tutulan yurttaşların kaçının ifadesi avukat eşliğinde alınmıştır?
4. Basına yansıyan, gazetecilere yönelik kötü muamele ve şiddet iddiaları hakkında herhangi bir idari ve hukuki soruşturma başlatılmış mıdır?
5. Belediye binasının ablukaya alınmasının hukuki dayanağı nedir?
6. Van'da gözaltına alınan ve hala gözaltında olan, kişilere yapılan işkence ve kötü muameleden Bakanlığımızın haberi ve bilgisi var mıdır?
7. İnsanlığa karşı işlenmiş suçlardan biri olarak kabul edilen işkence suçu ile beraber demokratik haklarını kullanan yurttaşlara karşı kötü muamelede bulunan failerin

tespitine, engellenmesine ve haklarında gerekli yasal süreçlerin başlatılmasına yönelik Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

8. Van'da yaşanan işkence iddialarının soruşturulması için idari bir süreç başlatacak mısınız?
9. İşkencenin önlenmesi ve cezasızlıkla mücadele için Bakanlığınızın hangi çalışmaları, planlama ve politikaları vardır? Bunlar ne ölçüde hayata geçirilmiştir?
10. Van'da görüntülenen plakasız araçları kim ya da kimler kullanmaktadır? Plakasız araçlardan bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Plakasız araçların gözaltı yaptığına dair görüntülere ilişkin bakanlığınızın bir açıklaması olacak mıdır?
11. Görevini kötüye kullanarak halkın demokratik haklarını kullanmasını engelleyen kamu görevlileri hakkında herhangi bir adli ve/veya idari soruşturma başlatılmış mıdır? Şayet başlatılmışsa soruşturma ne aşamada ve bu temelde hakkında soruşturma başlatılan kamu görevlilerinin sayısı kaçtır? Söz konusu kamu görevlileri hakkında hangi idari tedbirler uygulanmıştır?
12. Çocuklara, kadınlara, yaşlılara, basın emekçisi gazetecilere, seçilmiş belediye eş başkanlarına ve milletvekillerine işkence uygulayan polisler bu talimatı kim veya kimler vermiştir?
13. Cebinde taş taşıyarak halkın arasında dolaşan ve halkı kışkırtan polisler kim ve kimlerdir? Buna dair bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Provokatif eylemlerle halkı kışkırtan bu polisler hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?
14. Yaşanan işkence, şiddet ve kötü muamele olayları başta olmak üzere görevini kötüye kullanan ve provokasyon peşinde olan kimi kamu görevlileri bir bütün olarak halkta bir infial yaratmıştır. Oturduğunuz koltuğun verdiği sorumluluğun bir gereği olarak kamuoyuna bu konularda bir açıklama yapacak mısınız?